

rijksuniversiteit
 groningen

Leidraad Toelatingscommissies RUG

Geldig vanaf november 2023

Inhoudsopgave

1. Introductie.....	3
2. Juridisch kader	4
2.1 Algemene wet bestuursrecht (Awb).....	4
2.2 Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW)	5
2.3 RUG regelingen: Reglement Inschrijving en Collegegelden (RIC) en Onderwijs- en Examenregeling (OER)	6
3. Admissions Office (AO)	6
4. Toelating versus selectie	7
5. Kosten	9
6. Numerus fixus.....	10
7. Matching	10
8. Rechtsbescherming.....	10
9. FAQ	11

1. Introductie

Bij de toelating van studenten tot één van de opleidingen van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) speelt de facultaire Toelatingscommissie (Admissions Board) een belangrijke rol. Deze commissie is verantwoordelijk voor het beoordelen van de vooropleiding van aanmelders (kandidaten) met een internationale of niet-reguliere Nederlandse kwalificatie en besluit of deze aanmelders toelaatbaar zijn op basis van het niveau en vakinhoud van de vooropleiding.

Omdat het aantal aanmelders aan de RUG met een internationale en/of niet-reguliere Nederlandse kwalificatie de afgelopen jaren fors is gegroeid is de rol van de Toelatingscommissie steeds belangrijker geworden.

Het doel van deze leidraad is om Toelatingscommissies te informeren over de voor hen geldende uitgangspunten vanuit juridisch perspectief. De leidraad gaat tevens in op een aantal toelatingsgerelateerde onderwerpen zoals selectie, matching en samenwerking met het centrale RUG Admissions Office. Waar nodig zal een onderscheid worden gemaakt tussen toelating tot bacheloropleidingen en toelating tot masteropleidingen.

N.B. Deze Leidraad is niet bedoeld als uitputtend document wat betreft toelating aan de RUG. De meeste onderwerpen zullen daarom op hoofdlijnen worden besproken waarbij er voor meer informatie zal worden verwezen naar de relevante regeling.

2. Juridisch kader

De Toelatingscommissie heeft geen basis in de wet. De bevoegdheid om studenten toe te laten ligt volgens de Wet Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) bij het College van Bestuur (CvB). Het CvB heeft ervoor gekozen om Toelatingscommissies in te stellen. De bevoegdheid om studenten toe te laten is via mandaat overgedragen van het CvB naar het faculteitsbestuur en van het faculteitsbestuur weer naar de Toelatingscommissies. Sommige Toelatingscommissies hebben hun bevoegdheid doorgegeven aan het Admissions Office (zie hiervoor onder meer de Mandaatregeling uit het RUG Bestuurs- en Beheersreglement). De instelling en samenstelling van een Toelatingscommissie staat in de Onderwijs- en Examenregeling (OER):

Art. 2.5 OER	<ol style="list-style-type: none">1. De toelatingscommissie beslist namens het faculteitsbestuur over de toelating tot de opleiding.2. De toelatingscommissie wordt gevormd door:<ul style="list-style-type: none">- een lid, tevens voorzitter, aangewezen uit de hoogleraren die met onderwijs in de opleiding zijn belast;- een lid / twee leden aangewezen uit het overige wetenschappelijk personeel dat met onderwijs in de opleiding is belast.3. Als adviserend lid, tevens secretaris, wordt aangewezen de studieadviseur voor de opleiding (of een vergelijkbare facultaire medewerker).4. De aanwijzing geschiedt door het faculteitsbestuur, dat tevens de toelatingseisen vaststelt.
--------------	---

Zoals ook blijkt uit de omschrijving uit de OER, neemt de Toelatingscommissie een besluit over de toelaatbaarheid van studenten. Het juridisch kader voor deze besluiten wordt gevormd door de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de WHW en de Regeling Inschrijving en Collegegeld (RIC) en (OER), die specifiek voor de RUG gelden. Van belang hierbij is dat het om een besluit inzake de toelating gaat en niet over een besluit tot de inschrijving van een student voor een opleiding. Voordat tot inschrijving kan worden overgegaan dient aan een aantal andere voorwaarden, zoals bijvoorbeeld matching en de betaling van het collegegeld, te worden voldaan.

2.1 Algemene wet bestuursrecht (Awb)

De Toelatingscommissie beslist op een aanmelding van een kandidaat met een internationale of niet-reguliere Nederlandse vooropleiding. Het besluit dat de Toelatingscommissie hierbij neemt is een besluit in de zin van de Awb. Dat betekent dat de volgende algemene beginselen van behoorlijk bestuur bij de besluitvorming in acht moeten worden genomen:

Zorgvuldigheidsbeginsel	De Toelatingscommissie moet een besluit zorgvuldig voorbereiden en nemen
-------------------------	--

Motiveringsbeginsel	De Toelatingscommissie moet haar besluiten goed motiveren
Rechtzekerheidsbeginsel	De Toelatingscommissie moet haar besluiten zó formuleren dat studenten precies weten waar ze aan toe zijn of wat de Toelatingscommissie van hen verlangt
Gelijkheidsbeginsel	De Toelatingscommissie moet gelijke gevallen op gelijke wijze behandelen
Vertrouwensbeginsel	Wie op goede gronden – bijvoorbeeld na een duidelijke toezegging – erop mag vertrouwen dat de Toelatingscommissie een besluit neemt, heeft daar ook recht op

Verder moet onderaan het besluit van de Toelatingscommissie een rechtsmiddelenclausule staan. Er moet worden vermeld dat binnen zes weken bezwaar- of beroep kan worden ingediend via www.rug.nl/clrs.

2.2 Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW)

In hoofdstuk 7 van de WHW staan de regels over toelating.

Bachelor toelatingen	
Art. 7.28 WHW	Vrijstelling op grond van andere diploma's die tenminste gelijkwaardig zijn aan de diploma's genoemd in art. 7.24 lid 1 en 2 WHW (vwo-diploma)
Art. 7.29 WHW	Vrijstelling op grond van toelatingsonderzoek (colloquium doctum)
Master toelatingen	
Art. 7.30b WHW	Toelating op grond van het bezit van kennis, inzicht en vaardigheden op het niveau van een wo/hbo bachelorgraad
Art. 7.30d WHW	Toelatingseisen van art. 7.30b en 7.30c niet van toepassing op personen zoals genoemd onder art. 7.28 lid 1 eerste volzin als gevolg van Lissabon-afspraken
Art. 7.30e WHW	Toelating tot de premaster

2.3 RUG regelingen: Reglement Inschrijving en Collegegelden (RIC) en Onderwijs- en Examenregeling (OER)

In de RIC en de OER zijn de regels uit de WHW over toelating verder uitgewerkt. In de RIC staan de reguliere instroommomenten vermeld voor bachelor- en masteropleidingen. Los hiervan kan de Toelatingscommissie in individuele gevallen tot een ander instroommoment besluiten. Ook staat in de RIC dat de Toelatingscommissie beslist over toelating tot een premaster.

De toelatingseisen voor een opleiding staan in de OER van die opleiding. Aan deze eisen moet een Toelatingscommissie toelatingsverzoeken toetsen.

3. Admissions Office (AO)

Het Admissions Office (AO) valt onder de afdeling Studenten Informatie en Administratie (SIA) van University Services en werkt samen met de Toelatingscommissies van de verschillende opleidingen binnen de RUG. Een Toelatingscommissie kan het AO (sub)mandateren voor de beoordeling en verwerking van aanmeldingen op basis van een buitenlandse of niet-reguliere Nederlandse vooropleiding. Hiertoe kan een Service Level Agreement (SLA) worden afgesloten door de Toelatingscommissie met het AO.¹

Het AO verwerkt de aanmeldingen in de aanmeldmodule in ProgressNet waar kandidaten na hun aanmelding in Studielink naar worden doorgeleid. In de aanmeldmodule dienen kandidaten aanvullende documentatie te uploaden op basis waarvan het AO de aanmelding kan beoordelen wat betreft vooropleidings- en toelatingseisen. Als er dieper moet worden ingegaan op een beoordeling van de inhoud van de vooropleiding volgt een toetsing door de Toelatingscommissie, eventueel in samenwerking met vakdocenten. Na deze beoordeling ontvangen kandidaten een brief (decision letter) met daarin het besluit op hun aanmelding (not admitted, provisionally admitted of conditionally admitted) en wat zij nog moeten aanleveren (indien toelaatbaar geacht) om definitief toegelaten en ingeschreven te kunnen worden. Conditionally admitted betekent in dit verband dat de kandidaat nog niet aan alle voorwaarden voor toelating kan voldoen, meestal omdat de vooropleiding nog niet behaald is. Provisionally admitted houdt in dat de kandidaat aan de toelatingseisen voldoet, maar hiervoor nog bewijs moet aanleveren in de vorm van gewaarmerkte documenten inzake de vooropleiding.

¹ De SLA wordt per faculteit afgesloten met de facultaire contact persoon AOL (Admissions Liaisons - elke faculteit heeft er 1, lijst bekend bij AO) en het faculteitsbestuur. Jaarlijks wordt de SLA annex, waarin de daadwerkelijke werkafspraken m.b.t. toelatingseisen en contactgegevens van de Toelatingscommissie, afgestemd met de admissions liaisons. Toelatingscommissies moeten zich tot de admissions liaisons wenden om wijzigingen of nieuwe verzoeken aan te brengen (vaak door de AOL zelf een jaarlijkse ronde langs de Toelatingscommissies). Wijzigingen en nieuwe verzoeken moeten voor 1 oktober middels SLA annex bij het AO bekend zijn gezien gelijke behandeling van aanmelders - SL gaat per 1-10 open voor aanmeldingen voor het daarop volgende studiejaar.

4. Toelating versus selectie

Toelating en selectie zijn twee verschillende dingen. Een student kan toelaatbaar zijn tot een opleiding, maar is dan nog niet per definitie ook geselecteerd voor die opleiding. Andersom is het ook zo dat een student geselecteerd kan zijn voor een opleiding, maar vervolgens niet aan de toelatingseisen van de betreffende opleiding voldoet. Toelatings- en selectie-eisen kunnen als volgt worden gedefinieerd:

Toelatingseisen: deze eisen gaan over de competenties die de student verworven heeft tijdens zijn vooropleiding en hebben dus een relatie met de eindkwalificaties van de vooropleiding (bijv. vwo of een bacheloropleiding).

Selectie-eisen: deze eisen gaan over de vaardigheden van de student die buiten/boven de eindkwalificaties van de vooropleiding gaan. Dit kunnen aspecten zijn die een relatie hebben met de persoonlijke kwaliteiten van de student (motivatie) dan wel met de uiteindelijke resultaten die in de vooropleiding behaald zijn (en uitstijgen boven het niveau van de eindkwalificatie van de opleiding)

Voor bachelor- en masteropleiding geldt als algemene toelatingseis een juiste vooropleiding. De wet spreekt in art. 7.24 over 'vooropleidingseisen' en geeft in lid 1 als algemene toelatingseis voor een bacheloropleiding het bezit van een vwo-diploma. In art. 7.28 van de WHW zijn vervolgens de vrijstellingen te vinden die gelden indien geen vwo-diploma aanwezig is, denk hierbij aan een hbo-propedeuse of een buitenlands diploma dat als gelijkwaardig aan een vwo-diploma is bestempeld. Voor bepaalde opleidingen is verder een bepaald profiel vereist, deze zogenoemde nadere vooropleidingseisen worden verder bij ministeriële regeling uitgewerkt (bijlage A van de Ratho, Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs). De algemene toelatingseis voor een masteropleiding is te vinden in art. 7.30b lid 1 van de wet: een bachelordiploma of het bezit van kennis, inzicht en vaardigheden op niveau van een bachelordiploma.

Naast deze algemene toelatingseisen die zien op de vooropleiding, is het in geval van masteropleidingen mogelijk om 'kwalitatieve toelatingseisen' te stellen (art. 7.30b lid 2). De wet noemt de eisen uit artikel 7.30b 'toelatingseisen', maar in feite zijn dit selectie-eisen. Waar de wet spreekt over 'kwalitatieve toelatingseisen' dient men 'kwalitatieve selectie-eisen' te lezen.² Dergelijke eisen mogen alleen gesteld worden indien de opleiding selectief is.³ De selectie-eisen dienen opgenomen te worden in de OER en lid 5 van art. 7.30b vereist dat het aantal gehanteerde kwalitatieve selectie-eisen ten minste twee bedraagt. Het gaat bij selectie-eisen om het aantonen van individuele competenties die boven de verworven competenties gedurende de vooropleiding uitstijgen. Selectie is erop gericht om de meest geschikte studenten voor een opleiding te vinden, waarbij soms een beperkt aantal opleidingsplekken beschikbaar is. De

² Begrijpelijkerwijs levert dit verwarring op. De mogelijkheid om te selecteren voor een masteropleiding is ingevoerd met de Wet Kwaliteit in Verscheidenheid Hoger Onderwijs. In de Memorie van Toelichting bij deze wet wordt ook gesproken over 'selectie-eisen' in artikel 7.30b en niet over toelatingseisen. Zie verder: *Kamerstukken II 2012-2013, 33519, 3, p. 17.*

³ Het Faculteitsbestuur kan het CvB via de jaarlijkse planbrief verzoeken om een opleiding selectief te laten zijn.

keuze voor een capaciteitsbeperking is vaak ingegeven door een tekort aan bijvoorbeeld stageplekken of praktijkruimtes.⁴

Bij niet-selectieve masteropleidingen mag voor de toelating uitsluitend een diploma van de vooropleiding(en) en een overzicht van en informatie over de behaalde vakken tijdens de vooropleiding opgevraagd worden. Daarnaast is het in sommige situaties mogelijk om bewijs van een bepaald taalniveau te vragen. Het uitgangspunt inzake taalniveau is dat een student voor de toelating tot een opleiding dient te beschikken over tenminste Engels op vwo-niveau (of daarmee gelijkgesteld). Indien op basis van de vooropleiding van de student niet kan worden vastgesteld of het niveau van de Engelse taal op vwo-niveau ligt, is het toegestaan om voor de toelating van de student een taaleis te stellen. Voorgaande is voor toelating tot een masteropleiding ook mogelijk indien een bepaald niveau Engels een eindkwalificatie is tijdens de bacheloropleiding (de vooropleiding) en dit niveau uitstijgt boven het vwo-niveau Engels.

Het verschil tussen toelatingseisen en selectie-eisen is weergegeven in onderstaand schema:

Term	Definitie	Toelating	Selectie
criterium	De capaciteiten waarover een student moet beschikken	Inhoudelijke kennis, inzicht en vaardigheden op het niveau van een graad bachelor	Capaciteiten die uitstijgen boven het niveau van het graad bachelor of die daarnaast gelden
Norm	Het niveau waarop de student over de capaciteiten moet beschikken	Niveau Nederlandse graad bachelor	Boven/ naast niveau Nederlandse graad bachelor
Methode	De manier waarop bepaald wordt of een student aan de norm voldoet.	Meerdere methodes mogelijk zoals: verwant bachelordiploma óf een niet-verwant bachelordiploma met vakken/minor/ cursus/ toets (bijvoorbeeld GMAT/ taaltoets met score dat gelijk staat aan een verwante graad bachelor)	<ul style="list-style-type: none"> - Een gemiddeld cijfer (GPA) - Een score op een toets (bijv. GMAT/taaltoets) - motivatiebrief - CV

⁴ De numerus fixus opleiding wordt geregeld in art. 7.53 WHW. De systematiek is bij deze opleidingen hetzelfde. Er mag uitsluitend gebruik gemaakt worden van kwalitatieve selectie-eisen en dit moeten er minimaal twee zijn.

Score	De waardering van de uitkomst van de gehanteerde methode.	a. Succesvol afronden van een verwant bachelordiploma, óf b. specifieke vakken/cursus/minors met voldoende afgesloten, een score X op toets (conform Nederlands bachelorniveau)	Bijzondere motivatie, score X (boven Nederlands bachelorniveau)
-------	---	--	---

Toelatingscommissies mogen alleen toetsen aan selectiecriteria als een opleiding selectief is. Een overzicht van selectieve masteropleidingen bij de RUG is hier te vinden: <https://www.rug.nl/education/master/nederlandse-studenten/aanmelding-en-inschrijving/selectieve-masteropleidingen/>. Voor opleidingen die niet in dit overzicht worden vermeld, opleidingen die dus niet selectief zijn, geldt dat er alleen toelatingseisen gesteld mogen worden die verband houden met de vooropleiding en geen selectie-eisen. De Toelatingscommissie kan dan alleen toetsen aan de algemene toelatingseisen die zien op de vooropleiding.

5. Kosten

Als uitgangspunt geldt dat van studenten geen andere geldelijke bijdrage dan de betaling van het collegegeld mag worden gevraagd. Dit staat in art. 7.50 WHW. Hierop gelden een paar uitzonderingen, die zijn geregeld in de Regeling andere bijdragen van studenten in het hoger onderwijs.⁵ Blijkens deze landelijke Regeling is het mogelijk om een bijdrage te vragen voor administratieve werkzaamheden die verband houden met het waarderen van een buitenlands diploma van de aspirant-student⁶, het toetsen van het taalniveau van een aspirant-student met een buitenlands diploma en het afnemen van een colloquium doctum. Voor wat betreft de diplomawaardering voor aspirant-studenten met een internationale vooropleiding is een eigen bijdrage van aspirant-studenten ten bedrage van €100 ingesteld. Deze eigen bijdrage wordt ook wel de application fee genoemd en geldt voor aanmeldingen van aspirant-studenten voor studiejaar 2023-2024 en verder.

Voorgaande ziet op een bijdrage in de kosten voor toelating tot een opleiding en houdt verband met de vooropleiding van de student. Voor een aantal situaties is dat expliciet geregeld in de Regeling. Het mag daarentegen niet van studenten gevraagd worden om bij te dragen in de kosten die selectieprocedures en bijbehorende selectie-eisen met zich mee brengen. Kosten die zien op het kunnen voldoen aan de kwalitatieve selectie-eisen voor een opleiding mogen niet bij een student in rekening worden gebracht. De vraag of het om toelatingseisen of om selectie-

⁵ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0045324/2021-09-01>

⁶ Voor aspirant-studenten uit de EER geldt dat zij toelaatbaar zijn, tenzij er een aanzienlijk verschil kan worden aangetoond t.o.v. een student met een vergelijkbaar Nederlands diploma. Studenten met een diploma uit de Benelux zijn hiervan uitgezonderd. Non-EU/EER aspirant-studenten zijn toelaatbaar indien vastgesteld wordt dat het betreffende diploma gelijkwaardig is aan een diploma van een Nederlandse opleiding.

eisen gaat is dus relevant voor beantwoording van de vraag of al dan niet kosten bij de student in rekening mogen worden gebracht.

6. Numerus fixus

Binnen de RUG zijn er bacheloropleidingen waarvoor een capaciteitsbeperking geldt, een zgn. numerus fixus. In de RIC staat een overzicht van alle opleidingen die een numerus fixus kennen. Zowel de minister als het CvB kan een capaciteitsfixus instellen. De minister kan een beperking instellen in verband met de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld de opleiding geneeskunde of tandheelkunde. Het CvB kan een capaciteitsbeperking instellen op andere gronden. Faculteitsbesturen kunnen het CvB verzoeken hiertoe over te gaan. Voor opleidingen met een numerus fixus gelden zowel toelatings- als selectie-eisen. De Toelatingscommissie toetst alleen actief de toelatingseisen bij studenten die geen Nederlandse vooropleiding hebben genoten. De betreffende opleiding zelf toetst of een kandidaat aan de selectie-eisen voldoet en stelt een rangordelijst op. Het betreft dus hier ook twee verschillende procedures.

7. Matching

De WHW geeft aan dat studenten recht hebben op matching. Matching is een door de opleiding aangeboden studiekeuzeactiviteit waarin wordt geverifieerd of gekozen bacheloropleiding passend is voor de student. Voor bacheloropleidingen die een selectieprocedure kennen geldt geen matching. Voor masteropleidingen geldt nooit een matchingsprocedure.

De matching is voor de RUG geregeld in de RIC (artikel 8 e.v.). Opleidingen kunnen er zelf voor kiezen of deelname aan matching verplicht of facultatief is. Voor beide opties geldt een wettelijke aanmelddeadline van 1 mei. Op de website van de RUG staan de opleidingen vermeld die een verplichte matching kennen. Studenten die niet hebben deelgenomen aan een verplichte matching kunnen niet worden ingeschreven als student aan de RUG. Studenten ontvangen hierover een besluit van de afdeling SIA. Het kan zo zijn dat de Toelatingscommissie of AO oordeelt dat een student toelaatbaar is, maar dat er niet tot inschrijving kan worden overgegaan omdat er niet is voldaan aan de regels over matching.

8. Rechtsbescherming

(Aspirant)studenten die het niet eens zijn met een besluit van de Toelatingscommissie of van het AO kunnen binnen zes weken een bezwaar- of beroepschrift indienen via www.rug.nl/clrs. De Geschillenadviescommissie behandelt onder meer bezwaren tegen besluiten die gaan over selectieprocedures van numerus fixus opleidingen, matching en over inschrijving. Het College van Beroep voor de Examens behandelt onder meer beroepen tegen besluiten die gaan over de toelating tot de bachelor- of masteropleiding. Informatie over de werkwijze van deze procedures is te vinden op de website van de RUG.

9. FAQ

Hieronder volgt een overzicht van vragen die vaak gesteld worden en een antwoord daarop. Andere vragen over de juridische kant van het werk van Toelatingscommissies kunnen gesteld worden via onderwijs.abjz@rug.nl.

1. Q: Is het mogelijk om per track verschillende toelatings- of selectie-eisen te stellen?
A: Nee, toelatings- en selectie-eisen worden per opleiding vastgesteld en gelden ook voor alle tracks van de opleiding. Er kunnen niet per track andere criteria gelden.
2. Q: Als een opleiding vraagt dat een student een specifieke specialisatie/minor binnen een bacheloropleiding moet hebben gevolgd voor toelating tot de masteropleiding, valt dit nog onder een algemene toelatingseis?
A: Nee, als je andere studenten afwijst die dezelfde bacheloropleiding maar een andere specialisatie/minor binnen die bacheloropleiding hebben gevolgd, is dit een vorm van selectie. Bij toelating gaat het om vooropleidingseisen en dergelijke eisen zien (bijvoorbeeld) op een verwant bachelordiploma, waarbij het om een bacheloropleiding in z'n geheel gaat en niet slechts om een deel van die bacheloropleiding.
3. Q: Is het in het kader van toelating waarbij de inhoudelijke vooropleiding wordt getoetst toegestaan om van studenten met verschillende achtergronden verschillende documenten op te vragen?
A: Ja, zolang de toelatingseisen voor alle aanmelders hetzelfde zijn. Dezelfde toelatingsprocedure moet worden gehanteerd voor aanmelders met verschillende vooropleidingen. Waar mogelijk dienen aanmelders hierbij als collectief te worden behandeld en waar nodig wordt de toelating individueel gezien.
4. Q: Hoe kan een opleiding als selectief worden aangemerkt?
A: Het Faculteitsbestuur dient hiertoe een verzoek te doen bij het CvB via de jaarlijkse planbrief (deadline: half februari).
5. Q: Is een taaleis altijd een toelatingseis?
A: Nee, het is ook mogelijk om een hogere taaleis dan een vwo- of bachelorniveau te vragen, maar deze eis dient voor alle studenten te gelden én is dan een selectie-eis, waardoor dit alleen mogelijk is bij een opleiding die selectief is. Indien een bepaald niveau Engels een eindkwalificatie van een bacheloropleiding (de vooropleiding) is én dit niveau uitstijgt boven het vwo-niveau Engels, is het mogelijk om voor toelating tot de masteropleiding deze hogere taaleis te stellen zonder dat dit een selectie-eis wordt.